

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **J. D.** skazanego z art. 279 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2024 r. w Izbie Karnej

na posiedzeniu w trybie art. 532 § 3 k.p.k.

wniosku obrońcy skazanego w przedmiocie wstrzymania wykonania wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 17 października 2023 r. sygn. akt IV Ka 1300/23 utrzymującego w mocy Sądu Rejonowego w Miechowie z 31 maja 2023 r. sygn. akt II K 18/22

na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł:

**nie uwzględnić wniosku i odmówić wstrzymania wykonania
zaskarżonego kasacją wyroku**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z 17 października 2023 r. sygn. akt IV Ka 1300/23, po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, utrzymał w mocy orzeczenie Sądu Rejonowego w Miechowie z 31 maja 2023 r. sygn. akt II K 18/22, którym to ów oskarżony – J. D., został uznany za winnego występku z art. 279 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. art. 11 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz dwóch występków z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., przy ustaleniu, iż czynów tych dopuścił się w warunkach, o których mowa w art. 91 § 1 k.k., za które to sąd I instancji wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności (pkt I wyroku). Ponadto Sąd

Rejonowy orzekł także wobec ww. oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej oznaczonej kwoty (pkt II wyroku).

Od rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego kasację wywiódł obrońca skazanego, podnosząc w niej zarzuty rażącego naruszenia przepisów prawa, mającego istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie obrazę:

- art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.,
- art. 91 § 1 k.k. *in fine*,

a nadto zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. oraz rażącą niewspółmierność kary.

Ponadto obrońca w kasacji zawarł wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy o wstrzymanie wykonania zaskarżonego kasacją orzeczenia okazał się bezzasadny.

W przypadku wniesienia kasacji Sąd Najwyższy na mocy art. 532 § 1 k.p.k. ma możliwość wstrzymania wykonania zaskarżonego tym środkiem orzeczenia, jak i innego orzeczenia, którego wykonanie zależy od ewentualnego rozstrzygnięcia kasacji. Ta regulacja procesowa nie formułuje natomiast przesłanek, od których uzależnione jest wstrzymanie wykonalności zaskarżonego kasacją orzeczenia przez Sąd Najwyższy. Przy tego rodzaju wniosku jednocześnie należy mieć na względzie zasadę niezwłocznej wykonalności prawomocnych orzeczeń, o której mowa art. 9 k.k.w. Wobec istnienia powyższej zasady zauważyć zatem należy, iż możliwość przewidziana w art. 532 § 1 k.p.k., odnosi się do okoliczności o charakterze absolutnie wyjątkowym, albowiem te prawomocne wyroki korzystają z domniemania ich prawidłowości (*res iudicata pro veritate accipitur*).

W zakresie możliwości wstrzymania wykonalności prawomocnego orzeczenia Sąd Najwyższy w niniejszym składzie aprobuje stanowisko utrwalone w orzecznictwie, a mianowicie, iż: ze względu na wyjątkowość instytucji, o której mowa w art. 532 § 1 k.p.k., wstrzymanie prawomocnego orzeczenia powinno być uzasadnione szczególnymi i jednoznacznymi w swej wymowie okolicznościami

prowadzącymi do wniosku, że wykonanie kary przed rozpoznaniem kasacji spowodowałoby dla skazanego zbyt poważne i w zasadzie nieodwracalne następstwa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 listopada 2003 r. sygn. akt IV KK 347/03; z 22 stycznia 2020 r. sygn. akt III KK 5/20 oraz z 23 maja 2022 r. sygn. akt V KK 130/22). Zauważyć też należy w tym kontekście, że powodem wstrzymania wykonania prawomocnego orzeczenia w trybie art. 532 § 1 k.p.k. nie może być tylko (mniejsza czy większa) dolegliwość dla skazanego związana z koniecznością odbywania kary, czy, tym bardziej - stosowaniem środków karnych i obowiązków zapłaty.

Nadto potrzeba zastosowania instytucji wskazanej w art. 532 k.p.k. może też zaistnieć wówczas, gdy wystąpi wysokie prawdopodobieństwo uwzględnienia kasacji, widoczne wręcz *prima vista*. Samo jej wniesienie nie ma więc *ex lege* wpływu na wykonanie zaskarżonego nią prawomocnego rozstrzygnięcia. Nie stanowi zatem ani dostatecznej podstawy do wstrzymania wykonania prawomocnych wyroków, ani nie wzrusza prawomocności zaskarżonego orzeczenia. Rację mają komentatorzy, którzy stwierdzają, że „istotą umiejscowienia tej instytucji w postępowaniu kasacyjnym jest to, aby Sąd Najwyższy miał możliwość uruchomienia instytucji wstrzymania wykonania prawomocnego orzeczenia wtedy, gdy chociażby pobieżna analiza zarzutów kasacji wskazuje, że prawomocne orzeczenie dotknięte jest tak poważnym uchybieniem, iż wykonywanie kary może prowadzić do wyjątkowo dolegliwych lub wręcz nieodwracalnych skutków dla skazanego” (zob. T. Grzegorzczak, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, 2008, s. 1117-1118; J. Matras, [w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz pod redakcją K. Dudek*, wydanie 2, s. 1193). Dokonując tego rodzaju, tak w istocie limitowanej przedmiotem niniejszego postępowania, oceny (która żadną miarą nie determinuje, ani jakkolwiek określa tej ostatecznej, możliwej do przeprowadzenia dopiero po merytorycznym rozpoznaniu przedmiotowej skargi) i czyniąc to w kontekście podniesionych przez skarżącego okoliczności, nie można podzielić jego przekonania o tym, że z tego rodzaju sytuacją, która uzasadniałaby przerwanie wstrzymania wykonania prawomocnego wyroku mamy do czynienia *in concreto*.

Podniesione przez obrońcę okoliczności, stanowiące uzasadnienie przedmiotowego wniosku, wobec swojej doniosłości i bardzo poważnych konsekwencji procesowych wymagają rzetelnej i szczegółowej oceny, i to nie tylko w kontekście tych przywołanych przez niego okoliczności i uwarunkowań prawnych. To dopiero pozwoli rozważyć, czy rzeczywiście *in concreto* zaistniała (i to jeszcze na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego) wskazana przez obrońcę bezwzględna przyczyna odwoławcza, o której mowa art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

Niewątpliwie zakres i charakter tej oceny przekraczają ramy niniejszego postępowania, a okoliczności przedstawione przez wnioskodawcę nie pozwalają ich obecnie interpretować, aż tak kategorycznie i jednoznacznie, by w oparciu o to nieomal potwierdzić jej słusność. Nie przesądzając zatem końcowej oceny zasadności kasacji obrońcy skazanego, także w zakresie obecnie zgłaszanych przez niego zarzutów, stwierdzić należy, iż tego rodzaju zaszłość uzasadniająca wstrzymanie zaskarżonego wyroku nie zaistniała. Według obecnej oceny - dokonanej w wymiarze determinowanym potrzebą niniejszego postępowania - prawdopodobieństwo uwzględnienia kasacji nie jest aż tak jednoznacznie wysokie, by to stanowiło wystarczającą podstawę do uwzględnienia przedmiotowego wniosku.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.

[PGW]

[ał]